

6. A ki nem szűrt elemek sűrűsége és száma

6.1. Határértékek

ÉSZREVÉTEL 6.1.1. Az i . fokozatban a megelőző fokozatokat követően kiszűrt sorszám-elemek előfordulásának gyakorisága az n_A sorszámok között (N_i) i növekvő értékével csökken. A 3. fejezet (39) összefüggés felhasználásával ($i \geq 4$):

$$(78) \quad N_4 = (2/P_4)(P_3-2)/P_3 = \mathbf{0,1714285\dots} \geq N_i >$$

$$> \lim_{i \rightarrow \infty} N_i = \lim_{i \rightarrow \infty} [(2/P_i) \prod_{i=4}^i (P_{i-1}-2)/P_{i-1}] = (\lim_{i \rightarrow \infty} 2/P_i) \prod_{i=4}^{\infty} (P_{i-1}-2)/P_{i-1} = \mathbf{0}$$

ÉSZREVÉTEL 6.1.2. Az i . fokozattal bezárólag kiszűrt elemek előfordulásának összes átlagos (periódusonkénti) gyakorisága ($N_{i\Sigma}$) a fokozatok $i=3$ -tól emelkedő sorszámával a kezdeti $N_{3\Sigma}=0,4$ értékről mindenkor növekszik, de korlátos i értékek esetén az l -et nem éri el. A 3. fejezet (40) összefüggés felhasználásával ($i \geq 3$):

$$(79) \quad N_{3\Sigma} = 1 - (P_3-2)/P_3 = \mathbf{0,4} \leq N_{i\Sigma} < N_{\Sigma} = \lim_{i \rightarrow \infty} N_{i\Sigma} = \lim_{i \rightarrow \infty} (1 - \delta_i v_i) = 1 - \prod_{i \geq 3} (P_i-2)/P_i = \mathbf{1 - 3 \prod_{P \geq 3} (P-2)/P}$$

ÉSZREVÉTEL 6.1.3. A ki nem szűrt sorszám elemek előfordulásának átlagos (periódusonkénti) gyakorisága az n_A sorszámok között a kezdeti $G_{3\Sigma}=0,6$ -ról mindenkor csökken, de korlátos i értékek esetén a 0 -t nem éri el. A 3. fejezet (42) összefüggés felhasználásával ($i \geq 3$):

$$(80) \quad G_{3\Sigma} = (P_3-2)/P_3 = \mathbf{0,6} \geq G_{i\Sigma} > G_{\Sigma} = \lim_{i \rightarrow \infty} G_{i\Sigma} = \lim_{i \rightarrow \infty} \delta_i v_i = \prod_{i \geq 3} (P_i-2)/P_i = \mathbf{3 \prod_{P \geq 3} (P-2)/P}$$

Az 5. fejezet (73), (77) valamint a 4. fejezet (57) összefüggés figyelembe vételével:

$$(81) \quad Q_{0i}^* = \pi_2^*(A_i)/A_i = R_{0i}^*/6 = \zeta_{*i} G_{i\Sigma}/6 \approx G_{i\Sigma}/6$$

$$Q_{03}^* = \mathbf{0,125} \geq Q_{0i}^* > Q_2 = \lim_{i \rightarrow \infty} Q_{0i}^* = \lim_{i \rightarrow \infty} \pi_2^*(A_i)/A_i = \lim_{i \rightarrow \infty} \zeta_{*i} G_{i\Sigma}/6 = (\zeta_{*}/2) \prod_{P \geq 3} (P-2)/P = \zeta_{*} G_{\Sigma}/6$$

$$\zeta_{*3} = \mathbf{1,25} > \zeta_{*} = \lim_{i \rightarrow \infty} \zeta_{*i} = 6 \lim_{i \rightarrow \infty} \pi_2^*(A_i)/G_{i\Sigma} A_i = \mathbf{6Q_2/G_{\Sigma}}$$

G_{Σ} , illetve ζ_{*} közelítését és a tényleges ζ_{*i} értékek képzését, valamint a $G_{i\Sigma}$ értékek számítását l. a Függelék IP 13/a. táblázatában ($\zeta_{*589} \approx 0,917734$, $G_{589\Sigma} \approx 0,035517$, $G_{2762\Sigma} \approx 0,024323$).

KÖVETKEZMÉNY 6.1.1. [1] és a 4. fejezet (60), valamint (61) szerint, (81) és (80) felhasználásával a Hardy és Littlewood által az I. rendű ikerprímek sűrűségére vonatkozó összefüggés:

$$(82) \quad Q_2 = \lim_{x \rightarrow \infty} \pi_2^*(A_i)/A_i = \lim_{x \rightarrow \infty} \pi_2(x)/x = 2C_2 \lim_{i \rightarrow \infty} \ln^{-2} x = 2 \lim_{i \rightarrow \infty} C_{2/i} \ln^{-2} A_i = 2 \lim_{i \rightarrow \infty} C_{2/i} A_i^2 = \mathbf{2C_2 A^2}$$

$$C_{2/2} = 0,75 \geq C_{2/i} (i \geq 2) = \prod_{i=2}^i P_i (P_i-2)/(P_i-1)^2 > C_2 = \lim_{i \rightarrow \infty} C_{2/i} = \prod_{i \geq 2} P_i (P_i-2)/(P_i-1)^2 =$$

$$= [\prod_{P \geq 3} P/(P-1)]^2 [\prod_{P \geq 3} (P-2)/P] = \mathbf{\Phi^2 G_{\Sigma}/3} \approx 0,660161815846869573927812110014\dots$$

$$A_3^2 = \ln^{-2} 24 \geq A_i^2 (i \geq 3) > A^2 = \lim_{i \rightarrow \infty} \ln^{-2} A_i$$

$$\Phi_3^2 = 3,515625 \leq \Phi_i^2 (i \geq 3) < \Phi^2 = \prod_{P \geq 3} P^2/(P-1)^2$$

$$Q_{0i}^* \sim Q_2 = \mathbf{4(A\Phi)^2 G_{\Sigma}/6}$$

(81) és (82) összevetésével:

$$(83) \quad \lim_{x \rightarrow \infty} \pi_2(x)/x = \lim_{i \rightarrow \infty} \pi_2^*(A_i)/A_i = Q_2 = \zeta G_{\Sigma}/6 = \mathbf{4(A\Phi)^2 G_{\Sigma}/6} = \mathbf{2C_2 A^2}$$

$$\zeta_3 \approx 1,392323 > \zeta = \mathbf{4(A\Phi)^2} = \lim_{i \rightarrow \infty} \zeta_i = 4 \lim_{i \rightarrow \infty} [\ln^{-1} A_i \prod_{i=2}^i P_i/(P_i-1)]^2 \approx 0,794\dots$$

ξ közelítésére l. a Függelék IP 13/a. táblázatában ξ_i oszlopát. A táblázat szerint: $\xi_{589} \approx 0,797147$, $\xi_{2762} \approx 0,794091$, valamint a vizsgált $7 \leq i \leq 589$ tartományban a tényleges ξ_{*i} faktor jó közelítéssel: $\xi_{*i} \approx \xi_i \varphi_{ik} = \xi_i (1 + \ln^{-1} i)$

SEGÉDTÉTEL 6.1.1. Bármely véges i . fokozattal bezárólag elvégzett szűrés esetén az n_A sorszámok $[n_{Ai}, \infty)$ intervallumban a potenciálisan I. rendű ikerprímeket reprezentáló ki nem szűrt elemek száma végtelen sok.

BIZONYÍTÁS 6.1.1.

[1.] Az $A=6n_A$ sorozat n_A sorszámainak teljes végtelen számtani sorozata (az egész számok sorozata) csak a fokozatos szűrés kezdetén reprezentál potenciálisan I. rendű ikerprímeket. A szűréssel ebből a végtelen számtani sorozatból fokozatonként különítjük el az ikerprímeket nem reprezentáló elemek diszjunkt végtelen számtani sorozatait. Ennek eredményeként fokozatosan távol az n_A sorszámoknak az a $[0, n_{Ai})$ részintervalluma, amelyben csak valódi I. rendű ikerprímeket reprezentáló és kiszűrt elemek vannak, és fokozatosan csökken a potenciálisan I. rendű ikerprímeket reprezentáló elemek gyakorisága a részintervallumon kívüli, minden fokozat után továbbra is végtelen sok-elemű $[n_{Ai}, \infty)$ sorszám halmazban.

Az i . fokozatban ($i \geq 3$) és azt követően az $[n_{Ai}, \infty)$ intervallumban ki nem szűrt, potenciálisan I. rendű ikerprímeket reprezentáló elemek száma azért nem korlátos, mert a kiszűrhető végtelen számtani sorozatok sem egyike, sem összessége nem foglalja magába az intervallum ki nem szűrt összes elemét, hiszen a kiszűrt sorozatok minden fokozatban csak részben azonosak az intervallum elemeinek végtelen sorozataival. A szűrés során tehát nem a potenciális I. rendű ikerprímek, illetve az azokat reprezentáló n_A sorszámok végtelen száma csökken, hanem csak azok átlagos sűrűsége. Az $[n_{Ai}, \infty)$ intervallum Δ_i elemszámú periódusaiban a (42) összefüggéssel meghatározott gyakoriság (3. fejezet) felhasználásával számítható a fokozatonként ki nem szűrt elemek száma ($m = 0, 1, 2, \dots$):

$$(84) \quad 3 = G_{3\Sigma} \Delta_3 < 15 = G_{4\Sigma} \Delta_4 < 135 = G_{5\Sigma} \Delta_5 < \dots < \lim_{i \rightarrow \infty} G_{i\Sigma} \Delta_i = \lim_{i \rightarrow \infty} \delta_i = \prod_{i=3}^{\infty} (P_i - 2) = \infty$$

$$(85) \quad G_{i\Sigma} \Delta_i \leq (m+1)G_{i\Sigma} \Delta_i < \lim_{m, i \rightarrow \infty} (m+1)G_{i\Sigma} \Delta_i = \lim_{m, i \rightarrow \infty} (m+1)\delta_i = [\lim_{m \rightarrow \infty} (m+1)] \prod_{i=3}^{\infty} (P_i - 2) = \infty$$

Q.E.D.

[2.] A fokozatok a prímek sorszámaihoz rendelhetők, ezért számuk végtelen sok. Az $i > 2$ sorszámú fokozatokban a ki nem szűrt n_A sorszámok már nem képeznek egyetlen végtelen számtani sorozatot, hanem csak a kezdetinél kisebb sűrűségű halmazt, amely azonban mindenkor új, P_i függvényeként meghatározott L_i számú, Δ_i különbségű végtelen számtani sorozatra bontható:

$$(86) \quad L_i = Z_i P_i = K_i P_i / 2 \quad \text{A } Z_i \text{ szegmensszámra vonatkozóan l. a 3. fejezetben a (33) összefüggést.}$$

Az i . fokozatban az L_i számú sorozatból kiszűrt elemek is Δ_i különbségű diszjunkt végtelen számtani sorozatok, melyek száma:

$$(87) \quad K_i = 2Z_i = 2(P_3 - 2)(P_4 - 2) \dots (P_{i-1} - 2)$$

A korlátos sorszámú szűrési fokozatokban tehát a kiszűrt elemek végtelen számtani sorozatainak száma véges, de számuk határértéke – a fokozatok végtelenhez tartó sorszáma szerint – végtelen:

$$(88) \quad \lim_{i \rightarrow \infty} K_i = \lim_{i \rightarrow \infty} 2(P_3 - 2)(P_4 - 2) \dots (P_{i-1} - 2) = \infty$$

Ha az i . szűrési fokozatig ki nem szűrt elemeket (az L_i számú végtelen számtani sorozat tagjait) a fokozatban szűrt halmaznak tekintjük, akkor a fokozatban ki nem szűrt, ezért továbbra is potenciálisan I. rendű ikerprímeket reprezentáló elemek és az összes elem aránya a mindenkor végtelen sok-elemű szűrt halmazon belül a szűrés során növekszik:

$$(89) \quad 3/5 = (P_3 - 2)/P_3 < 5/7 = (P_4 - 2)/P_4 < 9/11 = (P_5 - 2)/P_5 < \dots < \lim_{i \rightarrow \infty} (P_i - 2)/P_i = 1$$

A fokozatos szűrés eredményeként az azonos sűrűségű végtelen számtani sorozatokból álló, potenciális ikerprímeket reprezentáló szűrt halmazban a ki nem szűrt és kiszűrhető elemek (végtelen számtani sorozatok tagjai) arányának határértéke:

$$(90) \quad 3/2 = (P_3 - 2)/2 < 5/2 = (P_4 - 2)/2 < 9/2 = (P_5 - 2)/2 < \dots < \lim_{i \rightarrow \infty} (P_i - 2)/2 = \lim_{i \rightarrow \infty} (L_i - K_i)/K_i = \infty$$

Q.E.D.

[3.] A fokozatos szűrés algoritmusából következő páros kiszűrés szerint a kiszűrt elemek között periódusonként egyenlő arányban (sűrűségben) fordulnak elő az $(5, 0)$, a $(3, 2)$ és a $(8, 7)$ számjegyekre végződő n_A sorszámok (1. a 4.2. Észrevételt). Ezért a 6.1.1. Segéd-tétel igazolásához elegendő bizonyítani, hogy 5 prímtényező szorzatai között minden elvégzett szűrési fokozat után végtelen sok ki nem szűrt sorszám elem létezik.

A fokozatos szűrés algoritmus alapján az i . szűrési fokozat periódusaiban kiszűrésre kerülő és a megelőző fokozatokban már kiszűrt elemek a (31) szerint meghatározott $T_{m/i}$ számtani középértékekre vonatkoztatva párosíthatók (3. fejezet). (28) szerint ugyanis az $m\Delta_i = m\Delta_{i-1}P_i$ összefüggés is fennáll, ezért $T_{m/i}$ a megelőző fokozatokban kiszűrt elem-párokhoz is számtani középértéke:

$$(91) \quad T_{m/i} = \Delta_i/2 + m\Delta_{i-1}P_i = \dots = \Delta_i/2 + mP_iP_{i-1}\dots P_4P_3$$

Szükségszerű tehát, hogy az i . szűrési fokozattal bezárólag ki nem szűrt elemek általában ugyanezekre a számtani középértékekre nézve szintén párosak. Mivel azonban a periódusok Δ_i elemszáma páratlan, léteznie kell minden periódusban I bizonyosan ki nem szűrhető elemnek, amelynek a párja a szomszédos periódus eleme.

A $(0, \Delta_i]$ intervallum elemszáma páratlan, és Δ_i -nek a $T_{0/i}$ számtani középértékre vonatkozó párja 0 , mely nem eleme az intervallumnak. Mivel a 0 elem a szűrési fokozatokban nem kerül kijelölésre és kiszűrésre, ezért az $(i-1)$. szűrési fokozatban a Δ_i elem sem jelölhető ki. Ebből következően az i . szűrési fokozatban az $(m+1)\Delta_i$ értékű elemek nem szűrhetők ki. Ezzel igazoltuk, hogy bármely $i \geq 3$ választás mellett a $P_3=5$ tényező miatt a páratlan prímtényező szorzatok között létezik az i . szűrési fokozattal bezárólag ki nem szűrt $(m+1)\Delta_i$ értékű sorszám elemek végtelen számtani sorozata:

$$(92) \quad 0 < T_{0/i} < \Delta_i < T_{1/i} < 2\Delta_i < T_{2/i} < 3\Delta_i < \dots$$

Q. E. D.

6.2. Az I. rendű ikerprímek száma

TÉTEL 6.2.1. Az I. rendű ikerprímek számának nincsen felső korlátja.

BIZONYÍTÁS 6.2.1. A bizonyítás során feltételezzük, hogy

- a prímszám-tételnek megfelelően végtelen sok prímszám létezik (az i prím sorszám index és szűrési fokozat szám értéke nem korlátos), ezért a fokozatos szűrés vég nélkül folytatható;
- ismerjük a $P_1, P_2, P_3, \dots, P_i$ prímszám sor minden elemét;
- a prímhézagok végtelen sok esetben 2-nél nagyobbak;
- az I. rendű ikerprímeket reprezentáló számtani középérték sorszámok szitálására adaptált alternatív komplementer prímszita elemei - melyek jelentős része a prímszítában többször előfordul - és a fokozatos szűrés során egy alkalommal kiszűrhető, I. rendű ikerprímeket nem reprezentáló n_A sorszám elemek megegyeznek, számuk végtelen sok;

[A.] A 6.2.1. Tételt igazolja az, ha az **ikerprím-sejtés tételként elfogadható**.

Amint az 5.1. Következmény szerint kimutatható, az I. rendű ikerprímek fokozatos szűréséből, valamint a prímszám-tétel felhasználásával nyert sűrűség függvények – 5. fejezet, (73) és (70) – kapcsolatát a prímek fokozatos szűrésével számítható sűrűség (71) jelenti. Ennek alapján az I. rendű ikerprímek sűrűségére a Hardy és Littlewood ikerprím-sejtésként ismert függvényének [1] megfelelő (76), illetve (77) összefüggés szükségszerűen következik, ezért [1] is tételnek minősül. Ebből következően az **I. rendű ikerprím-tétel** tehát:

$$(93) \quad \lim_{i \rightarrow \infty} \pi_2^*(A_i)A_i^{-1} \ln^2 A_i = \lim_{i \rightarrow \infty} 2C_{2/i} =$$

$$= \lim_{x \rightarrow \infty} \pi_2(x)x^{-1} \ln^2 x = 2C_2 = 2 \prod_{P>2} (P-2)/(P-1)^2 \approx 1,3203236316937391478556242200\dots$$

Q. E. D.

B. A $(0, j_i]$ intervallumban i . minden véges értéke mellett véges számú kiszűrt és ki nem szűrt elem van. A (30) és (43) összefüggés szerint (3. és 4. fejezet):

(94) $j_i = \text{int}[(P_i+1)/6] < (P_i^2-1)/6 = n_{A_i}$, ezért az intervallumba tartozó, az i . szűrési fokozattal bezárólag ki nem szűrt, R_{0j_i} átlagos sűrűségű elemek a további fokozatok során sem kerülnek kiszűrésre. Ezek mindegyike tehát I. rendű ikerprímet reprezentál, melyek száma a $3 \leq i \leq 8$ esetekben:

$$(95) \quad \pi_{2j_i} (3 \leq i \leq 8) - 1 = \pi_{2^*j_i} (3 \leq i \leq 8) = R_{0j_i} (3 \leq i \leq 8) \quad j_i = j_i, \quad \text{mivel} \quad R_{0j_i} (3 \leq i \leq 8) = 1$$

Minden $i > 8$ esetben pedig:

$$(96) \quad \pi_{2j_i}(i > 8) - 1 = \pi_{2^*j_i}(i > 8) = R_{0j_i}(i > 8) \quad j_i < j_i, \quad \text{mivel} \quad R_{0j_i}(i > 8) < 1$$

Amint azt a 4. fejezetben (54)-nél indokoltuk, (95) és (96) esetében az I. rendű ikerprímek számából a kivételt jelentő (3; 5) pár miatt 1 -et le kell vonni.

Mivel j_i (94) szerinti meghatározása alapján $\lim_{i \rightarrow \infty} j_i = \infty$, a 6.2.1. Tétel bizonyításához **elegendő igazolni azt, hogy $\lim_{i \rightarrow \infty} \pi_{2j_i} = \infty$.**

B1. Figyelemmel a 3. fejezet (31) és (32) szerinti $T_{m/i} = T_{0/i} + m\Delta_i = \Delta_i/2 + m\Delta_i$ meghatározásra, jelöljük $i \geq 3$ és $m = 0, 1, 2, \dots$ esetben az i . fokozattal bezárólag ki nem szűrt n_A sorszám elemek átlagos sűrűségét a jelzett intervallumokban a következők szerint:

a $(0, j_i]$	intervallumban:	$R_{0j_i} = 6Q_{0j_i}^*$
a $(0, T_{m/i})$	intervallumokban:	$R_{0T_{m/i}}$
a $(T_{m/i}, (m+1)\Delta_i]$	intervallumokban:	$R_{cT/i}$
a $(0, (m+1)\Delta_i + j_i]$	intervallumokban:	$R_{0m/i+}$
a $(0, (m+1)\Delta_i]$	intervallumokban:	$R_{0m/i\Sigma}$
az $(m\Delta_i + j_i, T_{m/i})$	intervallumokban	,
a $(T_{m/i}, (m+1)\Delta_i - j_i)$	intervallumokban	és
az $(m\Delta_i + j_i, (m+1)\Delta_i - j_i)$	intervallumokban:	$R_{ci/1}$
az $(m\Delta_i + j_i, (m+1)\Delta_i]$	intervallumokban:	$R_{ci/2}$
a $(T_{m/i}, (m+1)\Delta_i + j_i]$	intervallumokban:	$R_{ci/3}$
az $(m\Delta_i + j_i, (m+1)\Delta_i + j_i]$	periódusokban	,
a $(T_{m/i}, T_{(m+1)/i})$	szimmetrikus periódusokban	és
az $((m+1)\Delta_i, (m+2)\Delta_i]$	szimmetrikus periódusokban:	$G_{i\Sigma}$
az $[(m+1)\Delta_i - j_i, (m+1)\Delta_i]$	intervallumokban	és
az $((m+1)\Delta_i, (m+1)\Delta_i + j_i]$	intervallumokban:	$R_{cji\pm} = 6Q_{cji\pm}$
az $[(m+1)\Delta_i - j_i, (m+1)\Delta_i + j_i]$	intervallumokban:	R_{cji}

A 4.1. Észrevétel következményeként megállapítható, hogy a $(0, j_i]$ intervallumban az R_{0j_i} , valamint az ezzel megegyező elemszámú $[(m+1)\Delta_i - j_i, (m+1)\Delta_i]$ és $((m+1)\Delta_i, (m+1)\Delta_i + j_i]$ páros intervallumokban az $R_{cji\pm}$ sűrűségek az i . fokozatot követő szűrés során már nem változnak. A jelzett intervallumok a további fokozatokban kiszűrhető elemeket nem tartalmaznak, ugyanis:

- A $(0, j_i]$ intervallum ki nem szűrt elemei (94) miatt az i . fokozattal bezárólag elvégzett szűrés esetén már I. rendű ikerprímeket reprezentálnak, tehát:

$$(97) \quad R_{0j_i} = 6Q_{0j_i}^* = (\pi_{2j_i} - 1)/j_i > 0$$

- A jelzett többi páros intervallum $R_{cji\pm}$ sűrűsége az i . fokozatot követő szűrés során azért nem változik, mert ezekben a fokozattal bezárólag minden elem kiszűrésre került: ezek a 4.1. Észrevétel szerint a $(0, j_i]$ intervallum kiszűrt és ki nem szűrt elemeinek megfelelő párok. Ezért:

$$(98) \quad R_{cji\pm} = 1 - (1 - R_{0j_i}) - R_{0j_i} = \pi_{2cji\pm}/j_i = 6Q_{cji\pm} = 0, \quad \text{ahol tehát}$$

$$\pi_{2cji\pm} = 0$$

Ezzel szemben a jelzett $R_{cji\pm} = 0$ sűrűségű intervallum-párok határát jelentő $(m+1)\Delta_i$ értékű elemek a 6.1.1. **3.** Bizonyítás szerint az i . fokozatban nem kerülnek kiszűrésre, az $[(m+1)\Delta_i - j_i, (m+1)\Delta_i + j_i]$ intervallumok ki nem szűrt elemeinek sűrűsége az i . fokozattal bezárólag végzett szűrés után ezért:

$$(99) \quad R_{cji} = 1/2j_i \geq \pi_{2cji}(m)/2j_i \geq 0, \text{ ahol tehát}$$

$$1 \geq \pi_{2cji}(m) \geq 0$$

az m értékeivel meghatározott $[(m+1)\Delta_i - j_i, (m+1)\Delta_i + j_i]$ intervallumokban a valódi I. rendű ikerprímet reprezentáló elemszám, melynek értéke legfeljebb 1, mivel az intervallumokban még ki nem szűrt $(m+1)\Delta_i$ elemek az i . fokozatot követő szűrés során részben (m egyes értékeinél) kiszűrésre kerülnek.

Feltételezve a $(0, j_i]$ intervallumban az I. rendű ikerprímeket reprezentáló elemek (97) szerinti R_{0ji} sűrűségének ismeretét, a felsorolt többi intervallumban az i . fokozattal bezárólag még ki nem szűrt n_A sorszám elemek átlagos sűrűsége kiszámítható. Ehhez R_{cji} a (98), R_{cji} a (99) összefüggés alapján határozható meg, ahol j_i értékét (94) szabja meg. A 3. fejezet (28) összefüggéssel számított Δ_i elemszámú periódusokban az i . fokozattal bezárólag még ki nem szűrt n_A sorszám elemek átlagos sűrűsége $G_{i\Sigma}$, ami (42) felhasználásával számítható.

A 4.3. és 4.4. Észrevételből, tehát az R_0 sűrűségek csökkenő tendenciájából következően, az i . fokozattal bezárólag ki nem szűrt n_A sorszám elemeknek a felsorolt intervallumokra vonatkozó átlagos sűrűségei között a következő összefüggések állnak fenn:

B1.1.

$$(100) \quad R_{0T0/i} \Delta_i / 2 = R_{0ji} j_i + R_{ci/1}(\Delta_i - 2j_i)/2 \quad R_{ci/1} \text{ számítható } R_{0ji} \text{ ismerete nélkül:}$$

$$(101) \quad R_{ci/1} = (G_{i\Sigma} \Delta_i - 1)/(\Delta_i - 2j_i) \neq R_{0ji} \quad \text{Mivel a } (j_i, \Delta_i/2) \text{ intervallum az } i. \text{ fokozatban}$$

kiszűrt elemeket is tartalmaz, szükségszerűen következnek:

$$(102) \quad R_{0ji} > R_{0T0/i} > R_{ci/1}$$

$$(103) \quad R_{0T0/i} = 2R_{0ji} j_i / \Delta_i + R_{ci/1}(\Delta_i - 2j_i)/\Delta_i = G_{i\Sigma} + (2R_{0ji} j_i - 1)/\Delta_i$$

B1.2.

$$(104) \quad R_{00/i\Sigma} \Delta_i = R_{0T0/i} \Delta_i / 2 + R_{cT/i} \Delta_i / 2 = R_{0T0/i} \Delta_i / 2 + R_{ci/1}(\Delta_i - 2j_i)/2 + 1$$

$$(105) \quad R_{00/i\Sigma} \Delta_i = R_{0ji} j_i + R_{ci/2}(\Delta_i - j_i) \quad R_{cT/i} \text{ és } R_{ci/2} \text{ számítható } R_{0ji} \text{ ismerete nélkül:}$$

$$(106) \quad R_{cT/i} \Delta_i / 2 = (G_{i\Sigma} \Delta_i + 1)/2$$

$$(107) \quad R_{cT/i} = G_{i\Sigma} + 1/\Delta_i \neq R_{0ji}$$

$$(108) \quad R_{ci/2} = G_{i\Sigma} \Delta_i / (\Delta_i - j_i) \neq R_{0ji} \quad \text{Mivel a } (j_i, \Delta_i/2) \text{ és a } (\Delta_i/2, \Delta_i] \text{ intervallum az}$$

i . fokozatban kiszűrt elemeket is tartalmaz, szükségszerűen következnek:

$$(109) \quad R_{0T0/i} > R_{00/i\Sigma} > R_{cT/i}$$

$$(110) \quad R_{0ji} > R_{00/i\Sigma} > R_{ci/2}$$

$$(111) \quad R_{00/i\Sigma} = G_{i\Sigma} + R_{0ji} j_i / \Delta_i$$

B1.3.

$$(112) \quad R_{00/i+}(\Delta_i + j_i) = R_{00/i\Sigma} \Delta_i + R_{cji+} j_i$$

$$(113) \quad R_{00/i+}(\Delta_i + j_i) = R_{0T0/i} \Delta_i / 2 + R_{ci/3}(\Delta_i / 2 + j_i) = R_{0T0/i} \Delta_i / 2 + R_{ci/1}(\Delta_i - 2j_i)/2 + 1$$

$$(114) \quad R_{00/i+}(\Delta_i + j_i) = R_{0ji} j_i + G_{i\Sigma} \Delta_i \quad R_{ci/3} \text{ számítható } R_{0ji} \text{ ismerete nélkül:}$$

$$(115) \quad R_{ci/3}(\Delta_i / 2 + j_i) = (G_{i\Sigma} \Delta_i - 1)/2 + 1 = (G_{i\Sigma} \Delta_i + 1)/2$$

$$(116) \quad R_{ci/3} = (G_{i\Sigma} \Delta_i + 1)/(\Delta_i + 2j_i) \neq R_{0ji} \quad \text{Mivel a } (j_i, \Delta_i/2) \text{ és a } (\Delta_i/2, \Delta_i + j_i] \text{ intervallum}$$

az i . fokozatban kiszűrt elemeket is tartalmaz, szükségszerűen következnek:

$$(117) \quad R_{00/i\Sigma} > R_{00/i+} > R_{cji+} = 0$$

$$(118) \quad R_{0T0/i} > R_{00/i+} > R_{ci/3}$$

$$(119) \quad R_{0ji} > R_{00/i+} > G_{i\Sigma}$$

$$(120) \quad R_{00/i+} = (R_{0ji} j_i + G_{i\Sigma} \Delta_i)/(\Delta_i + j_i)$$

A (102), (109), (117) és (119) összefüggés szerint tehát fennáll a következő sorrend:

$$(121) \quad R_{0ji} > R_{0T0/i} > R_{00/i\Sigma} > R_{00/i+} > G_{i\Sigma}$$

A (121)-ben feltüntetett sűrűségek közül a P_i -nél nem nagyobb prímelem ismeretében - ami feltétel szerint adott - $G_{i\Sigma}$ számítható. Ugyanez a feltétel biztosítja R_{0ji} ismeretét, valamint Δ_i és j_i számíthatóságát is. Ezek felhasználásával $R_{0T0/i}$, $R_{00/i\Sigma}$ és $R_{00/i+}$ is meghatározható (l. a Függelék IP 14. táblázatát). A kimutatott sűrűség viszonyok mellett még a következő sorrendek is fennállnak:

$$(122) \quad R_{0ji} > R_{0T0/i} \geq R_{0Tm/i} > \lim_{m \rightarrow \infty} R_{0Tm/i} = G_{i\Sigma}$$

$$(123) \quad R_{0T0/i} > R_{00/i\Sigma} \geq R_{0m/i\Sigma} > \lim_{m \rightarrow \infty} R_{0m/i\Sigma} = G_{i\Sigma}$$

$$(124) \quad R_{00/i\Sigma} > R_{00/i+} \geq R_{0m/i+} > \lim_{m \rightarrow \infty} R_{0m/i+} = G_{i\Sigma}$$

B2. Az i . szűrési fokozattal bezárólag elvégzett szűrés során ($i \geq 3$) a ki nem szűrt tagok előfordulásának átlagos gyakorisága az n_A sorszámok ($j_i, \Delta_i + j_i$], ($n_{A_i}, \Delta_i + n_{A_i}$], ($T_{0/i}, T_{1/i}$) és ($\Delta_i, 2\Delta_i$] periódusaiban is $G_{i\Sigma}$, ami a 3.1.16. Definíció, illetve a 4.4. Észrevétel szerint határozható meg, és a (42) összefüggés alapján számítható: $G_{i\Sigma} = \delta_i v_i$. A megelőző fokozatokban a gyakoriság állandó ennél nagyobb, a további fokozatokban kisebb ($G_{i\Sigma}$ értéke növekvő i esetén monoton csökken):

$$(125) \quad G_{3\Sigma} > G_{4\Sigma} > \dots > G_{(i-2)\Sigma} > G_{(i-1)\Sigma} > G_{i\Sigma} > G_{(i+1)\Sigma} > G_{(i+2)\Sigma} > \dots$$

(94) szerint i növekedésével n_{A_i} jelentősen nagyobb mértékben növekszik j_i -nél, ezért $i \geq 4$ esetben fennáll, hogy

$$(126) \quad j_i < \dots < n_{A(i-1)} < n_{A_i} < n_{A(i+1)} < \dots$$

Mivel (37) szerint $n_{A_{ik}} \geq n_{A_i}$, elegendően nagy i értékek esetén következik, hogy:

$$(127) \quad G_{3\Sigma} > G_{4\Sigma} > \dots > R_{0j_i} > \dots > G_{(i-2)\Sigma} > G_{(i-1)\Sigma} > G_{i\Sigma}$$

B3. A (121)-(124) és (127) összefüggés szerint: $R_{0j_i} > G_{i\Sigma}$

Ennek figyelembe vételével, valamint szem előtt tartva, hogy (96) szerint $i > 8$ esetben $R_{0j_i} < 1$, a $6j_i$ értéknél nem nagyobb számtani középértékű I. rendű ikerprímek számára a következő biztos alsó korlát állapítható meg:

$$(122) \quad \pi_2(6j_i) = \pi_{2j_i} = \pi_{2j_i}^* + 1 = 1 + R_{0j_i} j_i > G_{i\Sigma} j_i$$

Az alsó korlát határértéke $i \rightarrow \infty$ esetben:

$$(123) \quad \lim_{i \rightarrow \infty} G_{i\Sigma} j_i = \lim_{i \rightarrow \infty} [(P_{3-2})/P_3][P_{4-2})/P_4] \dots [(P_{g-2})/P_g] \dots [(P_{i-2})/P_i] * \text{int}[(P_i+1)/6] = \\ = \lim_{i \rightarrow \infty} 2^{-1} [(P_{4-2})/P_3][P_{5-2})/P_4] \dots [(P_{g-2})/P_{g-1}] \dots [(P_{i-2})/P_{i-1}] = \infty$$

Az eredményt indokolja, hogy a $P_g - 2 > P_{g-1}$ eset előfordulása nem korlátos. A szorzatnak ezért végtelen sok esetben van 1 -nél nagyobb, és csak 1 esetben van 1 -nél kisebb tényezője.

Az alsó korlát határértékéből (122) figyelembe vételével következik:

$$(124) \quad \lim_{i \rightarrow \infty} \pi_{2j_i} = \infty$$

Q. E. D.

C. A 6.2.1. Tételt igazolja az, ha bizonyítjuk, hogy **minden korlátos egész f érték esetén létezik olyan $r > f$ prím sorszám, hogy**

$$(125) \quad P_{r+1} - P_r = 2 \quad \text{és} \quad A_{f*f} = (P_{r+1} + P_r)/2 > P_f^2 = A_f + 1 > P_f$$

A 3.2.1. Észrevétellel összhangban megállapítható, hogy minden fokozatban kizárólag olyan elemek szűrhetők ki, amelyek a megelőző fokozatok szűrésénél kiszüretlenek maradtak: tagjai a megelőző fokozatokban ki nem szűrt diszjunkt sorozatoknak, melyeknek 1. tagjai ezeknek a fokozatoknak az 1. periódusaiban vannak.

Az f . szűrési fokozat periódusai: $(s_f - 1)\Delta_f + k_f, s_f \Delta_f + k_f$, ahol $j_f \leq k_f \leq n_{A_f}$ és s_f a fokozat periódusainak sorszáma (3.1.9. Definíció). Minden $f \geq 3$ esetben j_f és n_{A_f} (94) alapján határozható meg: $j_f = \text{int}[P_f+1]/6$ és $n_{A_f} = (P_f^2-1)/6$. A (28) összefüggésnek megfelelően: $\Delta_f = P_3 P_4 \dots P_f = \Delta_{f-1} P_f$

Jelöljük $i > f$ esetben az i . szűrési fokozat 1. periódusában kiszűrt valamely elemet $n_{A_{ki}}$ szimbólummal. Ezt a periódust az $(i-1)$. szűrési fokozat $s_{i-1} = 1, 2, \dots, P_i$ sorszámú periódusainak elemei alkotják. Jelöljük az $(i-1)$. fokozatban ki nem szűrt sorozatok közül annak a sorozatnak az 1. tagját $n_{A_{*i-1}}$ szimbólummal, amelynek s_{i-1} sorszámú tagja $n_{A_{ki}}$.

Mivel i értéke nem korlátos, belátható, hogy minden $f \geq 3$ esetben léteznek olyan $n_{A_f}, n_{A_g}, n_{A_i}$ sorszámok, hogy

$$(126) \quad j_f < n_{A_f} < n_{A(f+1)} < \dots < n_{A_g} < (\Delta_f + n_{A_f}) < n_{A(g+1)} < \dots < n_{A(i-1)} < n_{A_i} < n_{A(i+1)}, n_{A_{ki}} < (\Delta_i + n_{A_i})$$

Ebből következően:

$$\begin{array}{llll}
 (127) \quad n_{Aki} / \Delta_{i-1} & = s_{i-1} + n_{A^*i-1} / \Delta_{i-1} & s_{i-1} & = \text{int}[n_{Aki} / \Delta_{i-1}] \\
 n_{A^*i-1} / \Delta_{i-2} & = s_{i-2} + n_{A^*i-2} / \Delta_{i-2} & s_{i-2} & = \text{int}[n_{A^*i-1} / \Delta_{i-2}] \\
 & \dots & & \dots \\
 n_{A^*g+1} / \Delta_g & = s_g + n_{A^*g} / \Delta_g & s_g & = \text{int}[n_{A^*g+1} / \Delta_g] \\
 n_{A^*g} / \Delta_{g-1} & = s_{g-1} + n_{A^*g-1} / \Delta_{g-1} & s_{g-1} & = \text{int}[n_{A^*g} / \Delta_{g-1}] \\
 & \dots & & \dots \\
 n_{A^*f+1} / \Delta_f & = s_f + n_{A^*f} / \Delta_f & s_f & = \text{int}[n_{A^*f+1} / \Delta_f] \\
 n_{AI^*f} / \Delta_{f-1} & = s_{f-1} + n_{AI^*f-1} / \Delta_{f-1} & s_{f-1} & = \text{int}[n_{AI^*f} / \Delta_{f-1}] \\
 & \dots & & \dots \\
 n_{AI^*4} / \Delta_3 & = s_3 + n_{AI^*3} / \Delta_3 & s_3 & = \text{int}[n_{AI^*4} / \Delta_3]
 \end{array}$$

A (127) szerinti egyenlőségek felhasználásával számítható $n_{A^*i-1} \geq n_{A^*x} \geq n_{AI^*3}$ sorszámok tehát az i . szűrési fokozatot megelőző fokozatok 1. periódusainak az i . fokozattal bezárólag ki nem szűrt elemei, így n_{AI^*f} az f . szűrési fokozat $[n_{Af}, \Delta_f + n_{Af})$ periódusának ki nem szűrt eleme. Azok a ki nem szűrt elemek, amelyek $n_{A(i+1)}$ -nél kisebbek (pl. n_{AI^*f}), az i . fokozatot követően sem kerülnek kiszűrésre, tehát I. rendű ikerprímeket reprezentálnak:

$$(128) \quad j_f < n_{Af} < n_{AI^*f} < (\Delta_f + n_{Af}) < n_{Ai} < n_{A(i+1)}, n_{Aki}$$

$$(129) \quad n_{A(i+1)} > n_{AI^*f} = (P_r + P_{r+1})/12 = A_{I^*f}/6 > n_{Af} = (P_f^2 - 1)/6 = A_f/6 > \text{int}[(P_f + 1)/6] = j_f$$

Itt $P_r = 6n_{AI^*f} - 1 = 6(n_{AI^*f} - 1) + 5$ (F típusú prím), és $P_{r+1} = 6n_{AI^*f} + 1$ (B típusú prím), ezért (P_r, P_{r+1}) I. rendű ikerprím, melynek számtani középértéke (125) szerint P_f -nél és P_f^2 -nél is nagyobb.

Q.E.D.

6.3. A reprezentáció és a fokozatos szűrés

további alkalmazásai,

(pl. a Goldbach-sejtés vizsgálata)

A prímszám-párok számosságát átlagos sűrűségük vizsgálata felől közelítve, és annak következményét a prím különbség szűkítésével az egyre kisebb differenciákra kiterjesztve, egyszerű eredmények születtek az ikerprím-sejtés bizonyíthatóságának elérésére [12], [13], [14]. A végtelen sokszor előforduló $P_{(h+1)} - P_h$ maximális prím különbség korlátjának egyre csökkenő meghatározása (70 000 000, 4680, 600, majd 246) nem kis részben magyar kutatómunka eredménye. A számelmélet jelentős problémakörét öleli fel a prímhézagok és ezek kapcsán a prímkapcsolatok vizsgálata.

A páros prímkapcsolatokra, illetve ezek kombinációira alkalmazott **reprezentációval és fokozatos szűréssel** várható, hogy a páros, illetve többes prímkapcsolatokra vonatkozó törvényszerűségek feltárására a kis prímhézagok vizsgálata felől is lehetőség nyílik. A fennálló analógiák alapján pl. már az 1.4. Következményben utalás található az I. rendű ikerprímeknél feltárt összefüggések adaptációjára a II. rendű (4 különbségű, „unokatestvér”) ikerprímek esetére is.

Törvényszerűnek mondható, hogy a prím kapcsolatok feltárása az összetett számok közötti összefüggéseken alapul. Ehhez nélkülözhetetlen az eratoszthenészi szita és a CPS, amelyek az összetett számok megjelölésére alkalmasak. A bemutatott fokozatos szűréssel is az összetett számok végtelen számtani sorozatait szűrjük ki, de ezzel **a már kiszűrt elemek ismételt kiszűrése kizárható**. Ezért ez a módszer fokozatonként lehetőséget ad a visszamaradó elemek szűrt végtelen tartományában a még ki nem szűrt elemek átlagos sűrűségének számítására, emellett pedig a tovább nem szűrhető tartományában az átlagsűrűség közelítésére, illetve ezek határértékeinek meghatározására.

Az összetett számok a prímhézagoknak felelnek meg. Egymás utáni előfordulásuk nagyobb prímhézagot jelent. A hézagok, ugyanakkor a remete prímek (nem korlátos) nagyságának, előfordulásának vizsgálatára – amint arra a remete ikerprímek kimutatása utal – a fokozatos szűrés felhasználása szintén javasolható.

További elemzés tárgyává tehető az prímhézagokra vonatkozó eredmények esetleges felhasználása fennálló számelméleti problémák megoldásának elősegítésére is, mint pl. a Goldbach-sejtés igazolására. Eszerint vizsgálandó, hogy **létezik-e olyan $K > 3$ egész szám, amelyre, mint számtani középértékre nézve, minden $2K$ -nál kisebb pozitív prímnek összetett (prímhézagba tartozó) párja van?**